

Pavol Pukančík sa narodil 20. januára 1920 v Pezinku, kde navštevoval meštiansku školu. Po jej ukončení nastúpil na lesnícku prax. V roku 1939 po nezhodách s nadriadeným prax opustil.

Z vysielania zahraničného rozhlasu sa dozvedel o formovaní československého zahraničného vojska a preto 30. apríla 1940 zo Slovenska odišiel. Cez Maďarsko, Juhosláviu, Grécko, Turecko a Bejrút sa v júni 1940 dostal do Francúzska.

Tam sa v náhradnej a výcvikovej jednotke čs. vojska v tábore v Agde prihlásil k letectvu. Zakrátko však Francúzsko kapitulovalo a Pavol Pukančík bol spolu s ďalšími príslušníkmi čs. leteckej skupiny z prístavu Port Vedres evakuovaný do Veľkej Británie.

24. júla 1940 bol prijatý do britského kráľovského letectva - Royal Air Force (RAF) v hodnosti *Aircraftman 2-nd Class* (vojak nováčik). Spočiatku bol pridelený ku vznikajúcej 312. československej stíhacej peruti (312 czechoslovak fighter squadron) ako príslušník pozemného personálu. 24. januára 1941 bol povýšený do hodnosti *Aircraftman 1-st Class* (vojak). Od 18. 7. 1941 bol zaradený do výcvikového kurzu palubných strelcov vo West Freugh, ktorý 16. 8. 1941 ukončil už ako *sergeant* (čatár) s kvalifikáciou *Air Gunner* (palubný strelec).

Bol zaradený k 311. československej bombardovacej peruti (311 czechoslovak bomber squadron), kde za približne polrok absolvoval predoperačný výcvik v trvaní viac ako 90 letových hodín. Prvý bojový let absolvoval 22. februára 1942 ako člen posádky bombardéra Vickers Wellington mk.IC, výrobné číslo DV516 s označením „KX-K“. Veliteľom bol František Taiber a posádka mala bombardovať nemecký prístav Wilhelmshaven a v ňom kotviace nemecké bitevné krížniky Scharnhorst a Gneisenau. Nasledovalo ďalších 8 náletov na Paríž, Le Havre, Duisburg, Essen a ďalšie mestá.

V apríli 1942 bola 311. peruť prevelená k Veliteľstvu pobrežného letectva (Coastal command) a jej úlohou bolo hliadkovanie nad Atlantickým oceánom a Severným morom proti nepriateľským lodiam a ponorkám. 27. júla 1942 v priebehu Pukančíkovho 15. operačného letu v rámci veliteľstva pobrežného letectva, zaútočila jeho posádka vedená kpt. Stránskym na nemeckú ponorku U-106, ktorá bola po nálete Wellingtonu KX-A ťažko poškodená. Za túto akciu obdržal Pavol Pukančík prvý Československý vojnový kríž.

23. novembra 1942 sa Pukančíkovi podarilo vo vzdušnom súboji s presilou štyroch nemeckých diaľkových stíhačov Ju-88 zostreliť jeden nepriateľský stroj. Posádka Wellingtonu KX- Z aj jeho pričinením vyviazla bez zranení.

Svoj operačný turnus ukončil Pukančík 29. apríla 1943 absolvovaním 55. operačného letu. Po následnej dovolenke sa hlásil pri 1487-th Target Towing Flighte (jednotka určená k ťahaníu rukávových terčov pre nácvik ostrej streľby stíhačov). Počas polročnej leteckej činnosti v tejto jednotke nalietal Pukančík celkom 74 letov v trvaní 93 hodín a 15 minút (celkovo vyše 670 hodín). 20. marca 1943 bol prevelený k Czechoslovak Depotu na základni St. Athan, kde slúžil ako výkonný rotmajster. 1. marca 1944 bol povýšený do hodnosti *Warrant Officer* (približný ekvivalent štábnemu praporčíkovi) a následne absolvoval výcvik rádiotelegrafistu. 28. apríla 1945 bol Pavol Pukančík opäť pridelený k 311. bombardovacej peruti. Tu absolvoval aj svoj posledný, 56. operačný let.

15. augusta 1945 bol demobilizovaný a 15. januára 1946 sa vrátil do Československa. 12. marca 1946 bol definitívne prepustený z činnej vojenskej služby a vrátil sa do Pezinka. Jeho anglická manželka ho primäla k návratu do V. Británie, avšak nepodarilo sa mu nezhody v manželstve prekonať a to sa neskôr rozpadlo. Pukančík sa vrátil do Československa.

V období po februári 1948 sa nevyhol perzekúciám. 28. júna 1949 mu bola výnosom ministerstva obrany odňatá vojenská hodnosť. V roku 1955 bol obžalovaný z hospodárskej špionáže v prospech CIA a odsúdený na 12 rokov nútených prác v Jáchymovských uránových baniach. Dňa 9. septembra 1960 mu bol zvyšok trestu amnestiou prezidenta odpustený. Rehabilitácie sa však dočkal až po novembri 1989. Bol povýšený na podplukovníka vo výslužbe a bol mu udelený Rád M. R. Štefánika III. triedy. Zomrel 9. marca 1992 v Bratislave.

Literatúra:

SÚDNY, B.: Warrant Officer (Štábný rotmajster letectva) Pavol Jozef Pukančík. In: *Historické rozhľady I/2004*. Trnava.